

4. Plankarta

Kapitlet inleds med karta över utvecklingsinriktningen och sedan en länk till den interaktiva plankartan för ÖP 2045 så som den ser ut i granskningsversionen. Om du väljer den får du tillgång till all digital information som följer med. Därefter beskrivs kortfattat plankartans struktur och innehåll.

Innehåll

ÖP som karta	2
Utvecklingsinriktning.....	2
Interaktiv plankarta	3
Plankartan i text	3
Karta för Utvecklingsinriktning.....	3
Övergripande utveckling för bebyggelse.....	3
Större besöksmål av strukturell betydelse	3
Bytespunkt för kollektivtrafik.....	3
Hamnar	3
Viktiga samband för kommunikation	3
Kustnära grönstråk.....	4
Kartlager för Mark- och vattenanvändning.....	4
Transportinfrastruktur.....	4
Verksamheter och industri.....	6
Teknisk infrastruktur och klimatskydd	7
Mångfunktionell bebyggelse	8
Landsbygder	10
Kartlager för Hänsyn.....	11
Kulturhistoriskt värdefulla bebyggelseområden	11
Byggnader och allmänna platser med särskilt höga kulturmiljövärden	11
Vattenförsörjning	12
Vattendrag.....	12
Vattenområden (inklusive hav)	13
Strandskydd.....	13
Ramsarområden	13
Naturvårdsområden (numera naturreservat)	13
Jordbruksmark.....	13
Landskapsbildskydd.....	13

Världsarv Södra Ölands odlingslandskap.....	14
Stora Alvaret.....	14
Mittlandet.....	14
Ölands södra udde.....	14
Erosion, ras och skred.....	14
Säkerhetszon för havsytans höjning.....	14
Instängda områden vid skyfall.....	14
Klimatanpassning (fysiska kustskydd)	14
Klimatanpassning (ytor).....	14
Förorenade områden	15
Risk för förorening av vattenresurs	15
Planeringszon för kärnkraftverket i Oskarshamn.....	15
Kartlager för Riksintressen	15
Kartlager för Kommunens avvikande syn.....	15

ÖP som karta

Översiktsplanen vägleder och sätter de övergripande ramarna för hur mark och vatten bäst bör användas. Enligt Plan- och bygglagen ska översiktsplanens grunddrag framgå av en karta. Det du ser på plankartan är en helhetsbedömning utifrån de mål och strategier och värden och hänsyn som beskrivits i tidigare kapitel.

Utvecklingsinriktning

I den mest utzoomade skalan visas Utvecklingsinriktning.

Interaktiv plankarta

Den interaktiva plankartan visar *Mark- och vattenanvändning, Hänsyn, Riksintressen och Kommunens avvikande syn.*

Länk till [Interaktiv plankarta ÖP 2045 granskningsversion](#)

Plankartan i text

Här beskrivs kortfattat i text det som syns som på kartan för utvecklingsinriktning och i den interaktiva plankartan. Generellt gällande riktlinjer och ställningstaganden för olika sakfrågor hittar du i tidigare textkapitel. För specifika områden kommer ställningstaganden och riktlinjer fram när du klickar på den interaktiva plankartan.

Karta för Utvecklingsinriktning

Den mest utzoomade skalnivån benämns Utvecklingsinriktning. Kartan visar den övergripande utvecklingen av bebyggelse samlade i orter, större besöksmål av strukturell betydelse, bytespunkt för kollektivtrafik, hamnar, viktiga samband för kommunikation och ett kustnära grönstråk.

Övergripande utveckling för bebyggelse

Här visas det område där tillväxt och utveckling i hög grad motiveras av närheten till den regionala kärnan Kalmar och befintlig infrastruktur.

Större besöksmål av strukturell betydelse

Som större besöksmål visas Ölands djurpark, Grå borg och Sankt Knuts kapell, Bläsingehamn, Station Linné, Eketorps borg och Ottenby/Ölands södra udde. Dessa har valts ut för att de utgör koncentrerade punkter där trafikflöden och parkering är avgörande funktioner med strukturell betydelse.

Bytespunkt för kollektivtrafik

Vid brofästet visas en bytespunkt för kollektivtrafiken. Syftet är att förbättra möjligheten att åka kollektiv mellan de båda kommunerna på Öland.

Hamnar

De hamnar som visas är Färjestaden, Mörbylånga, Degerhamn och Grönhögen. Färjestadens hamn utgör under sommarsäsongen redan en viktig anöringspunkt för färjetrafik med möjlighet att ta med cykel medan Degerhamns funktion för gods är särskilt viktig. Båda hamnarnas beredskapsfunktioner i händelse av kris, krig och andra störda förhållanden uppmärksammas.

Viktiga samband för kommunikation

Här markeras övergripande viktiga samband för kommunikation för samtliga trafikslag. Ölandsbron och vägnätet på kommunens nordvästra sida är viktiga och gränsöverskridande samband, men även sambanden över mot östra sidan, över gränsen mot Borgholm och över sundet in mot fastlandet uppmärksammas i denna övergripande skala.

Behovet av persontrafik och transporter för näringsliv fokuseras till kommunens västra sida medan jordbrukets och djurhållningens transportbehov är mer spritt. Behovet av mobilitet (rörlighet) och transporter varierar över året. Under ferieperioder och i samband med större evenemang ökar persontrafiken som även sprider sig längre söder- och österut. De sedan

tidigare identifierade behoven av förbifarter vid Algutsrum, Glömminge och Färjestaden är översiktligt skissade.

Från hamnarna Degerhamn och Färjestaden visas sambanden in mot fastlandets hamnar. Det är särskilt beredskapsfunktioner i händelse av kris, krig och andra störda förhållanden som avses.

Kustnära grönstråk

I detta kartlager visas det kustnära grönstråket Stora Rör- Mörbylånga. Det är funktionerna för både friluftsliv/rekreation och biologisk mångfald som avses.

Kartlager för Mark- och vattenanvändning

I den mer detaljerade skalnivån Mark- och vattenanvändning visas;

- Transportinfrastruktur
- Verksamheter och industri
- Teknisk infrastruktur och klimatskydd
- Mångfunktionell bebyggelse
- Grönområde och park
- Landsbygder
- Vatten (inklusive hav)

Transportinfrastruktur

I detta kartlager markeras;

Vägar och trafikplatser

- Riksväg 137 – Ölandsbron till trafikplats Färjestaden
- Riksväg 136 - Från trafikplats Färjestaden både norr- och söderut
- Avfart väg 958 – rv 137 (Ölandsleden i riktning västerut)
- Förbifart Glömminge
- Förbifart Algutsrum
- Förbifart Färjestaden
- Anslutning industriområdet Färjestaden
- Trafikplats Kvarnarna
- Vägförbindelse Färjestaden – Dörby/Gårdby/N Möckleby
- Vägförbindelse Mörbylånga – Alby - Gårdby
- Vägförbindelse Ölandsleden (rv 137) - 136 Degerhamn
- Förbifart Mörbylånga kyrkby (detaljplan finns)
- Bytespunkt för kollektivtrafik Brofästet
- Vägförbindelse norr om bebyggelse, väg 958 (österut från Röhällakorset)
- Vägförbindelse Färjestaden – Glömminge (via Saxnäs och Strandskogen (väg 958))

Parkering för samåkning och byte av färdstätt

Parkeringar för samåkning och byte av färdstätt lokaliseras i lägen som är relevanta i förhållande till stråk som är möjliga att kollektivtrafikförsörja och i punkter där flera vägar möts. Följande punkter har markerats översiktligt;

- Algutsrum

- Möllstorp/Träffpunkt Öland
- Skogsby/Torslunda
- Eriksöre vägskäl
- Stora Frö/Vickleby vägskäl
- Mörbylånga (norr om ICA)

Laddinfrastruktur för elfordon utvecklas snabbt och finns numera på många platser och med olika laddeffekt. I plankartan markeras Brofästet som en strukturellt viktig punkt för snabbaddning.

Ställplatser för husbilar ordnas i hög grad genom privata initiativ. Ett dygn får husbilar stå på allmänna parkeringar. Följande miljöstationer för toatömning och vattenpåfyllning för mobila fordon (i kommunal regi av miljöskäl) markeras översiktligt på plankartan;

- Färjestaden, S hamnplan
- Mörbylånga hamn (vattenpåfyllning finns)
- Grönhögen hamn

Följande parkeringar för turistbussar markeras på plankartan;

- Färjestaden, S Hamnplan
- Mörbylånga, Skansgatan

Hamnar

På plankartan markeras följande hamnar som bedöms lämpliga för olika funktioner;

Hamn	Utveckling	Fysiskt kustskydd	Yrkesfiske
Färjestaden	ja	ja	nej
Mörbylånga	ja	utredning	nej
Degerhamn	ja	utredning	nej
Grönhögen	ja	utredning	ja (Riksintresse)
Gräsgård	ja	nej	Ja (Riksintresse)
Gårdby	ja	nej	nej
Bläsinge	ja	nej	ja (Riksintresse)

Gång- och cykelvägar, vandringsleder och promenadstråk

På plankartan markeras;

- Gång- och cykelväg Rälla - Glömminge
- Gång- och cykelväg Glömminge - Algutsrum
- Gång- och cykelväg Glömminge backe - Lökenäsbadet
- Promenadstråk Glömminge - Strandskogen
- Promenadstråk Algutsrum - Jordtorpsåsen
- Cykelväg Algutsrum - Kvarnarna
- Cykelväg Färjestaden - Kalmar (Kan även inbegripa cykelfärja)
- Promenadstråk Möllstorpsslingan (Färjestaden)
- Promenadstråk Färjkarlsleden (Färjestaden)

- Promenadstråk Salamanderstråket (Färjestaden)
- Promenadstråk Torslundapassagen (Färjestaden)
- Cykelväg Kvarnarna- Färjestadens hamn
- Promenadstråk till Tallhöjden (Färjestaden)
- Promenadstråk Södra stråket (Färjestaden)
- Promenadstråk Skansenrundan (Färjestaden)
- Vandringsled Färjestaden - Karlevistenen
- Cykelväg Station Linné - Kvarnarna (genom Skogsby/Torslunda)
- Vandringsled Karlevistenen - Sandbergen (via Beijeshamn)
- Gång- och cykelväg Karlevi - Vickleby
- Vandringsled Sandbergen - Mörbylånga
- Promenadstråk Kärleksstigen (Stora Frö - Dansbanan)
- Vandringsled Mörbylånga - Risinge
- Promenadstråk Årsvik - Alunbruket (Degerhamn)
- Promenadstråk Grönhögen kustpromenad
- Gång- och cykelväg Gårdby - Norra Möckleby
- Gång- och cykelväg Gårdby - Norra Möckleby (alternativ via Blälinge)
- Cykelväg Dörby - Kvarnarna
- Vandringsled Mörbylångaleden
- Cykelled Ölandsleden

Infrastruktur för drönarlogistik

I denna version av ÖP 2045 finns inga ytor avsatta för drönarlogistik.

Verksamheter och industri

Inom denna kategori får det förekomma olika typer av störningar som regleras av lagstiftningar, tillståndprocesser och kontrollfunktioner. Exempel kan vara buller och utsläpp till luft och vatten.

Ort	Område	Syfte
Mörbylånga	1. Kalvhagen (camping) 2. Norr om Guldfågeln befintlig verksamhet är registrerad som farlig verksamhet 3. Öster om reningsverk	1. Genomföra planprogram 2. Expansion 3. Expansion, energiproduktion
Station Linné	Forskningsstation	Expansion
Vickleby	Skolverksamhet.	Expansion
Färjestaden	1. Industriområde Storgatan , befintligt 2. Öster om industriområde Storgatan 3. Kvarnarna, befintligt 4. Brofästet österut 5. Brofästet 6. Möllstorp. Öster om COOP	1. Utveckling 2. Expansion 3. Utveckling 4. Expansion 5. Bytespunkt kollektivtrafik 6. Expansion
Algutsrum	1. Industriområdet, befintligt (norr om)	1. Utveckling

	2. Norr och väster om det befintliga 3. Vid trafikplats söder om Algutsrum	2. Expansion 3. Kollektivtrafik och pendlarparkering
Degerhamn	Industriområdet, befintligt (Heidelberg)	Utveckling

Materialförsörjning (bergmaterial)

På plankartan finns följande bergtäkter och krossanläggningar markerade;

- Albrunna bergtäkt (Riksintresse värdefulla ämnen och material) Se även kommunens syn på riksintressen och områdesskydd nedan.
- Ventlinge bergtäkt och krossanläggning

Räddningstjänst

På plankartan markeras;

- Mörbylånga, Hedvigborgsområdet
- Färjestaden
- Degerhamn

Teknisk infrastruktur och klimatskydd

Under denna rubrik samlas hanteringen av vatten, energi, spillvatten/avlopp, dagvatten, materialåtervinning/masshantering, digital kommunikation och fysiska kustskydd.

Spillvatten (avlopp)

Större delen av Mörbylånga kommuns invånare är anslutna till det kommunala spillvattennätet. Kommunen har flera reningsverk och pumpstationer för spillvatten och det sker även samverkan över kommungränsen där spillvatten från Borgholms kommun leds till Färjestadens avloppsreningsverk. Reningsverk markeras inte på plankartan. Kunskapen finns som underlag till kommunens planering och beredskap.

Energiförsörjning

En sträcka mellan Färjestaden och Norra Möckleby visas för en kommande markkabel.

Dagvattenhantering

I plankartan markeras områden som helt eller delvis karterats i arbetet med Dagvatten- och skyfallsplan (2023) och där omhändertagande av dagvatten behöver lösas.

- Färjestaden (ett område för dagvattenåtgärder som ett bälte öster om Färjestaden)
- Norra Möckleby

Klimatskydd

I plankartan markeras översiktligt;

- Fysiskt kustskydd Färjestaden
- Fysiskt kustskydd Mörbylånga
- Fysiskt kustskydd Grönhögen

Fjärrvärme och fjärrkyla

Systemet för fjärrvärme visas inte i plankartan. Kunskapen finns som underlag till kommunens fysiska planering.

Energiproduktion

Ytor som översiktligt bedömts som lämpliga för lokal produktion av energi, lagringsmöjligheter och balansfunktioner till elnätet markeras översiktligt på plankartan. Följande ytor har markerats;

- Alby
- Albrunna norra
- Dörby
- Grönhögen
- Gyng
- Hulterstad
- Isgärde
- Kastlösa södra
- Nedlagd avfallsanläggning väster om Kastlösa/Motorbana
- Ryd-Rönnerum
- Ryd (Riksintresse vindbruk)
- Skärlöv
- Törnbotten
- Ullevi
- Utgrunden (Riksintresse Vindbruk)
- Ventlinge

Kommunen deltar i ett EU-projekt som utreder förutsättningarna för vind-, solkraft och biogas på några utvalda öar inom unionen. Projektet löper över flera år och beräknas vara klart under 2026.

IT-infrastruktur

Områden och strukturer för IT markeras inte på plankartan. Kunskapen finns som underlag till kommunens planering och beredskap.

Avfall, återanvändning, återvinning

Inga områden för avfallshantering, återanvändning och återvinning har markerats på plankartan, men ska vara en del av ett hållbart samhälle.

Masshantering

Inga områden för masshantering markeras på plankartan. Exploateringsområden kan fungera som tillfälliga lagringsplatser för rena massor.

Mångfunktionell bebyggelse

Områden som markeras för Mångfunktionell bebyggelse ska inrymma främst bostäder och andra verksamheter som är förenliga med bostäder, men också allt annat som behövs för en fungerande och god bebyggd miljö, men som inte är tillräckligt stora ytor för att få en egen underkategori. Exempel är mindre parker och grönytor, gator, parkeringar, skolor, lekplatser, äldreboenden, vårdinrättningar, lokaler för service av olika slag, gym, restauranger, kontor med mera. Det viktiga är att det inte är störande för de boende. Vad som ska möjliggöras, mer exakt lokalisering, utformning och gestaltning regleras inte i översiktsplanen utan bestäms utifrån platsens förutsättningar i efterföljande fysisk planering eller vid förhandsbesked inför bygglov.

Orter

I denna granskningsversion av ÖP 2045 koncentreras bebyggelse till befintliga orter i syfte att hålla bebyggelse samlad och i närhet till infrastruktur.

Begreppen som används är *Regional kärna* (Kalmar), *Huvudort* (Mörbylånga där den politiska ledningen finns) *Serviceort*, om orten bör kunna ha basservice för orten själv och för dess omland eller *Ort*, om ingen basservice kan förväntas. Följande orter har klassificerats;

Ort	Klass	Tätort 2020 (enl SCB)	Tätort 2045
Stora Rör	Ort	nej (fritidshusområde)	nej
Glömminge/Strandskogen/Saxnäs	Serviceort	ja	ja
Algutsrum/Törnbotten/Hult	Serviceort	ja	ja
Färjestaden	Serviceort	ja	ja
Skogsby/Torslunda/Arontorp	Serviceort	ja	ja
N Möckleby/Dörby/Bläsinge	Ort	nej	ja
Gårdby	Serviceort	ja	ja
Stora Frö/ Haga park	Ort	ja	ja
Vickleby/Karlevi/Eriksöre	Ort	ja	ja
Mörbylånga	Huvudort	ja	ja
Kastlösa/Bjärby	Ort	ja	ja
Degerhamn/ S Möckleby	Serviceort	ja	ja
Grönhögen	Serviceort	nej	ja

Orterna skissas med en översiktlig ortsavgränsning som markerar yttre gräns för ortens utbredning i tidsperspektivet 2045. Syftet är att hålla bebyggelse samlad och i närhet till infrastruktur.

De föreslagna markanspråken i orterna omfattar både kommunens egen mark och mark som ägs av privata markägare. Det är bara på den mark som kommunen själv äger som kommunen har rådigheten att bestämma vad som ska hända medan det på den privata marken ska ses som möjligheter.

Utvecklingsområden

Följande detaljplaneprogram är redan godkända och gällande;

- Strandskogen
- Möllstorp, norr om Ölandsleden
- Möllstorp, Brofästet
- Färjestaden 1:153 mfl (centrum)
- Björnhovda (Åkervägen)
- Torslunda
- Mörbylånga hamn, Norra viken och

Fördjupningen av översiktsplanen som togs fram för Stora Frö och Sandbergen (2008) bedöms som gällande men behöver uppdateras.

Detaljplaneprogram, fördjupning av översiktsplanen eller liknande föreslås tas fram för;

- Runsbäck/Färjestaden södra
- Björnhovda by och kopplingen till Färjestaden
- Brofästet och Träffpunkten

Camping och stugbyar

Till kategorin räknas områden för camping och stugbyar av stadigvarande karaktär och som är tillräckligt stora för den översiktliga skalan. I plankartan markeras;

- Eriksöre camping
- Joels udde camping (Färjestaden)
- Kalvhagen camping (Mörbylånga)
- Saxnäs camping
- Talludden camping och stugor (Färjestaden)

Grönområde och park

Områdena i detta kartlager avser grönområden och grönstråk som på grund av dess stora betydelse för ett större omland bör skiljas ut från övrig bebyggelsemiljö. Kommunens Grönstrukturplan för Färjestaden från 2023 ska fortsätta att gälla som tillägg till översiktsplanen. De större grönytorna och grönstråken i och omkring Färjestaden har förts över till plankartan för ÖP 2045 medan det är lämpligt att gå till Grönstrukturplanen för mer detaljerad information och beskrivningar. I plankartan hittar du också några större grönområden och stråk utanför grönstrukturplanens avgränsning.

Följande områden har markerats;

- Kustnära lövskog Stora Rör – Brofästet, norra delen
- Kustnära lövskog Stora Rör – Brofästet, södra delen
- Lövskogslund nedanför Glömminge Backe
- Barrskog norr om Röhälla
- Strandskogen
- Grönområde Östra Algutsrum
- Kuststråket Färjestaden nordväst
- Kuststråket Färjestaden sydväst
- Friluftstråket Färjestaden östra
- Salamanderstråket Färjestaden
- Grönområde Tallhöjden och söderut Färjestaden
- Parkområde centrala Färjestaden
- Grönområde Kring Skansen Färjestaden
- Grönområde Södra kusten Färjestaden
- Skolskog Skogsby
- Mörbylångaparken Mörbylånga
- Mörbylångaskogen

Landsbygder

Kategorin Landsbygder motsvarar de ytor som ligger utanför angivna ortsavgränsningar som visas i denna översiktsplan eller som planlagts med stöd av Plan- och bygglagen. Större sjöar ingår också.

Frågan om landsbygdsutveckling ska ses i ett helhetsperspektiv där målet är en väl fungerande vardag i livets alla skeden. Ny bebyggelse ska möjliggöras för generationsskifte och alternativa eller kompletterande verksamheter. Ny bebyggelse ska främst lokaliseras i anslutning till redan befintlig bebyggelse. Lämpligheten för ny bebyggelse bedöms enligt Plan och bygglagen baserat på platsens förutsättningar.

Kartlager för Hänsyn

I detta kartlager visas olika värden, risker, regleringar genom lagstiftning och andra förhållanden som bedöms ha väsentlig betydelse och som kräver hänsyn i hela samhällsplaneringsprocessen.

Kulturhistoriskt värdefulla bebyggelseområden

Inom de utpekade områdena råder utökad lovplikt i enlighet med Plan- och bygglagen.

Albrunna, Bjärby, Bredinge, Degerhamn, Eriksöre, Gillsättra, Gräsgårds hamn, Grönhögens hamnområde, Gösslunda, Hulterstad, Kalkstad, Karlevi, Kastlösa, Lilla Frö, Lunda, Mysinge, Mörbylånga köping, Nedra Segerstad, Norra Hammarby, Norra Kvinneby, Näsby, Resmo/Gyngge, Skärlöv, Slagerstad, Smedby, Solberga, Stenåsa, Stora Dalby, Stora Frö, Södra Kvinneby, Södra Sandby, Triberga, Vickleby, Övra Segerstad, Övra Västerstad.

Vissa av områdena omfattas även av riksintresse för kulturmiljövård och kan innehålla byggnader med särskilt höga kulturvärden.

Byggnader och allmänna platser med särskilt höga kulturmiljövärden

Här återfinns de byggnader och allmänna platser som kommunen bedömer ha särskilt höga kulturmiljövärden och för vilka det råder utökad lovplikt enligt Plan- och bygglagen;

- Algutsrums väderkvarn (enskilt byggnadsminne)
- Eketorps borg
- Färjestadens järnvägsstation
- Grå borg och Sankt Knuts kapell
- Gräsgård järnvägsstation
- Kastlösa järnvägsstation
- Långe Jan, fyrbyggnad och fyrplats (statligt byggnadsminne)
- Mörbylånga järnvägsstation
- Norra Möckleby järnvägsstation
- Ottenby Flyttfågelmuseum (enskilt byggnadsminne)
- Ottenby järnvägsstation
- Ottenby kungsgård (statligt byggnadsminne)
- Segerstad järnvägsstation
- Skogsby järnvägsstation
- Skärlöv järnvägsstation
- Torngård järnvägsstation
- Algutsrums marknadsplats (allmän plats)

Vissa av byggnaderna omfattas även av riksintresse för kulturmiljövård. Ytterligare andra kan också finnas inom område som klassas som kulturhistoriskt värdefull bebyggelse där det råder utökad lovplikt enligt Plan och bygglagen.

Vattenförsörjning

Flera markområden har markerats som viktiga för vattenförsörjningen;

- Rälla (kommunöverskridande)
- Ytvatten från Gillsätra-Jordtorp
- Strandskogen
- Strandskogen kustdiken/ytvatten
- Tveta/Igelmossen
- Norra Möckleby
- Hagby strandbildning
- Gårdby
- Sandby
- Resmo
- Kleva strandbildning
- Triberga
- Bjärby
- Kastlösa
- Mellby
- Storåsen
- Strömmeln
- Södra Möckleby
- Grönhögen
- Ås strandbildning
- Havet (avsaltning)

I enlighet med kommunens VA-policy (2023) ska den kommunala vattenförsörjningen, både den befintliga och framtida, prioriteras före andra intressen. Vattenresurserna, förutom havet, omfattas av vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter.

Kommunen har flera vattenverk för grundvatten och ett som avsaltar brackvatten. Vattenverk markeras inte på plankartan men finns som kunskapsunderlag till kommunens planering och beredskap.

Många fastigheter, lantbruk och djurgårdar ordnar vatten genom enskilda brunnar och dammar för bevattning. Dessa markeras inte på plankartan.

Vattendrag

Följande sex vattendrag visas på kartan. Värden och status för miljö kvalitetsnormen ska vara väl känd och beaktas tidigt i samhällsbyggnadsprocessen.

- Bäck vid Runsten
- Pelnabrobäcken
- Bröttorpsbäcken
- Åbybäcken

- Frösslundabäcken
- Torpbrobäcken

Vattenområden (inklusive hav)

Till denna kategori räknas vattenområde som beroende på sin storlek och betydelse inte ingår i någon av de övriga kategorierna på plankartan. Det handlar alltså om större öppna vattenytor både på land och den del av havet som ligger inom kommunens gräns.

- Insjön (Grönhögen)
- Fågelsjön (Grönhögen)
- Östersjön (inklusive Kalmarsund) inom kommungräns

Strandskydd

- Hamnarna i Blälinge, Gårdby och Gräsgård behöver kunna utvecklas med bebyggelse och alternativa och kompletterande verksamheter för att bli livskraftiga. Kommunen föreslår att Länsstyrelsen i de enskilda fallen upphäver strandskyddet.
- Vattennära miljöer i Grönhögen, Degerhamn, Färjestaden och Mörbylånga behöver kunna utvecklas och/eller skyddas mot havsytans höjning genom fysiska kustskydd. Kommunen föreslår att Länsstyrelsen upphäver strandskyddet för de enskilda fallen så att det inte återinträder i händelse av ny planläggning.

Ramsarområden

Två områden är utpekade inom ramen för Ramsarkonventionen.

- Ottenby
- Ölands ostkust

Värdena ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Naturvårdsområden (numera naturreservat)

I kommunen finns ett stort antal naturreservat som förvaltas av Länsstyrelsen som inte påverkas av föreslagna förändringar. I Kvinnsgröta överlappar naturreservatets geografiska utbredning den befintliga gårdsmiljön. Kommunen föreslår att den geografiska utbredningen för naturreservatet justeras.

Jordbruksmark

Jordbruksmark kan komma att exploateras inom angivna ortsavgränsningar och inom kategorin Landsbygder i samband med förhandsbesked för att möjliggöra generationsskifte och alternativa och kompletterande verksamheter. Angiven modell för lämplighetsprövning ska användas.

Landskapsbildskydd

Stora delar av Mörbylånga kommun omfattas av Landskapsbildskydd, uppdelat på flera områden. Den föråldrade skyddsformens relevans bör utredas i förhållande till vilket skydd som ska uppnås. Kommunen anser att förordnandet i sin nuvarande form bör upphävas eller förtydligas så att det framgår vilka olika bedömningsgrunder som tillämpas inom olika geografiska zoner i enlighet med Länsstyrelsens ändring av förordnandet från 2007. Förordnandet ska, om det ska finnas kvar, ses ihop med andra områdesskydd enligt miljöbalken för att undvika dubbelprövningar. Ett lättförståeligt GIS-skikt ska finnas.

Världsarv Södra Ölands odlingslandskap

Världsarvet Södra Ölands odlingslandskap visas som ett sammanhängande område. Mörbylånga kommun omfattas till stor del av världsarvet. Byarna, den odlade jorden, sjömarkerna och Stora Alvaret som betas bildar den helhet som utgör världsarvet. För att de unika kultur- och naturvärdena ska finnas kvar måste det också i framtiden finnas ett levande jordbruk och en klimatförändring som är under kontroll. Vattentillgången är särskilt viktig. Värdena ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Stora Alvaret

Stora Alvaret visas som ett sammanhängande område där natur, kultur och rekreation framhålls som särskilt viktigt. Värdena ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Mittlandet

Mittlandet visas som ett sammanhängande område där grundvattenbildning, natur-, kultur- och rekreationsvärden framhålls som särskilt viktigt. Värdena ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Ölands södra udde

Ölands södra udde visas som ett sammanhängande område där natur-, kultur och rekreationsvärden framhålls som särskilt viktigt. Värdena ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Erosion, ras och skred

Identifierade riskzoner visas som sträckor med olika riskklasser. Riskerna ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Säkerhetszon för havsytans höjning

Längs hela kommunens kust visas en zon motsvarande + 305 cm över nuvarande medelvattennivå. Inom riskzonen ska ingen ny bebyggelse tillkomma utan föregående riskutredning. Riskerna ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsbyggnadsprocessen. Riskerna ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Instängda områden vid skyfall

Kartlagret visar lågpunkter i bebyggda miljöer med risk för översvämning vid skyfall. Riskerna ska vara väl kända och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Klimatanpassning (fysiska kustskydd)

I detta kartlager visas sträckor där det planeras eller utreds för fysiska kustskydd i form av vall eller mur. Färjestaden, Mörbylånga och Grönhögen. Behovet av fysiskt kustskydd ska vara väl känt och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Klimatanpassning (ytor)

I detta kartlager visas ytor som i framtiden skulle kunna ta emot bebyggelse eller naturmiljöer som kan komma att behöva flyttas till följd av havsytans höjning och de risker som det innebär, så kallad planerad reträtt. Följande områden har översiktligt bedömts som lämpliga;

- En yta öster om Rönningevägen i Mörbylånga: planerad reträtt av bebyggelse som ligger i riskzon närmare havet.

- En yta norr om Scoutvägen och Lertagsvägen i Mörbylånga: planerad reträtt för bebyggelse som ligger i riskzon närmare havet.
- En yta söder om Färjestaden: planerad reträtt av naturmiljöer som ligger i riskzoner närmare havet.

Behovet ska vara väl känt och tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen.

Förorenade områden

Kommunen använder sig av Länsstyrelsens underlag som visar potentiellt förorenade områden i olika riskklassningar och som uppdateras löpande. Utöver det arbetar kommunen med att undersöka nedlagda deponier och områden med naturligt höga halter av metaller.

Risk för förorening av vattenresurs

På plankartan visas området Tveta/Igelmossen som karterats för lågpunkter och flödesriktningar med syftet att identifiera risk för förorening från identifierade föroreningspunkter.

Planeringszon för kärnkraftverket i Oskarshamn

Kring kärnkraftverken finns en planeringszon med en ungefärlig utsträckning på 100 kilometer. Den norra delen av kommunen, ungefär i höjd med Mörbylånga- Stenåsa ligger inom denna planeringszon. Strålsäkerhetsmyndigheten och Länsstyrelsen ansvarar för att det inom planeringszonen finns beredskap för;

- utrymning som bygger på underlag från strålningsmätning av markbeläggningen,
- inomhusvistelse
- begränsad extrautdelning av jodtabletter.

Kartlager för Riksintressen

Mörbylånga kommun berörs av många olika riksintresseanspråk. Samtliga, förutom de som nämns nedan, bedöms inte påtagligt skadas av föreslagna förändringar i denna översiktliga och övergripande skala. Skadelindringshierarkin ska tillämpas. Hur identifierade värden ska skyddas avgörs i samband med efterföljande mer detaljerad fysisk planering, lov- och tillståndsprövningar när man vet mer om föreslagen förändring och platsens förutsättningar.

Inom Försvarsmaktens riksintresseanspråk ska alla lov och förhandsbesked meddelas till Försvarsmakten.

Länsstyrelsen arbetar i skrivande stund (våren 2026) med ett förslag till ändringar i riksintresseanspråken för Kulturmiljövård. En remissversion daterad 2026-01-28 finns.

[Kartlager för Kommunens avvikande syn](#)

För följande riksintresseanspråk och andra regleringar har kommunen avvikande syn på den geografiska utbredningen;

- Riksintresse Naturvård Mittlandsområdet norr om Algutsrum: Kommunen markerar där ytor lämpliga för verksamheter/industri. Området bedöms vara väl lokaliserat i ett helhetsperspektiv och i förhållande till befintliga verksamheter och infrastruktur. Riksintresset går in över befintlig bebyggelse. Föreslagen ny industrimark överlappar en liten del av riksintresset. Kommunen föreslår att riksintressets geografiska utbredning justeras så att befintlig bebyggelse hamnar utanför och att föreslagen

markanvändning inte hindras. Den slutliga prövningen avgörs i efterföljande fysisk planering, lov- och tillståndsprövning.

- Riksintresse värdefulla ämnen och material Albrunna bergtäkt: Mineralbrytning är nerlagd och dagbrottet är vattenfyllt. Kommunen föreslår att alternativet kommunal reservvattentäkt utreds och att riksintressets geografiska utbredning justeras eller att intressena förmås att samexistera.
- Riksintresse Kulturmiljövård: Aktiv industriverksamhet i Degerhamn överlappas av riksintresset. Kommunen föreslår att riksintressets geografiska utbredning justeras.
- Riksintresse Kulturmiljövård: Vissa bebyggelsestrukturer som omfattas av riksintresset kulturmiljövård omfattas även av skyddszon enligt Väglagen. Kommunen föreslår att bebyggelsestrukturen och kulturmiljön ska väga tyngst.
- Riksintresse för Forsvarsmakten (även påverkansområden): Kommunen ser gärna att riksintresset i högre grad än idag kan samexistera med lokal produktion av förnybar energi.
- Strandskydd: I Blälinge, Gårdby och Gräsgårds hamnar föreslår Mörbylånga kommun att Länsstyrelsen i det enskilda fallet upphäver strandskyddet för att möjliggöra bebyggelse och/eller kompletterande och alternativa verksamheter. Vattennära miljöer i Grönhögen, Degerhamn, Färjestaden och Mörbylånga behöver kunna utvecklas och/eller skyddas mot havsytans höjning genom fysiska kustskydd. Kommunen föreslår att Länsstyrelsen upphäver strandskyddet för de enskilda fallen så att det inte återinträder i händelse av ny planläggning.
- Jordbruksmark: Värdet av jordbruksmark ska vara väl känt, tas hänsyn till tidigt i samhällsplaneringsprocessen och värderas ur ett samhällsperspektiv. Exploatering på jordbruksmark kan inte uteslutas, men ska då föregås av en transparent process för analys och bedömning.
- Landskapsbildskydd: Den föråldrade skyddsformen bör utredas i förhållande till vilket skydd som ska uppnås. Kommunen anser att förordnandet i sin nuvarande form bör upphävas eller förtydligas så att det framgår vilka olika bedömningsgrunder som tillämpas inom olika geografiska zoner i enlighet med Länsstyrelsens ändring av förordnandet från 2007. Förordnandet ska, om det ska finnas kvar, ses ihop med andra områdesskydd enligt miljöbalken för att undvika dubbelprövningar. Ett lättförståeligt GIS-skikt ska finnas.
- Naturvårdsområde (numera naturreservat): I Kvinnsgröta överlappar naturreservatets geografiska utbredning den befintliga gårdsmiljön. Kommunen föreslår att den geografiska utbredningen för naturreservatet justeras.